

Broedplaats Gooise Meren

Het begon toen Eveline ontdekte dat nieuwkomer Najjar nauwelijks huisraad had in zijn nieuwe woning. Ze besloot haar netwerk om hulp te vragen. Ze kreeg enorm veel positieve reacties, onder meer van Raoul. Samen hielpen ze vervolgens niet alleen Najjar, maar ook andere nieuwkomers. Twee jaar later is het uitgegroeid tot de Broedplaats: een verzameling buurtinitiatieven die samen met de bewoners tot ontwikkeling is gekomen. “Er ontstaan prachtige dingen doordat mensen in hun directe omgeving een plek hebben waar zij zich veilig, gewaardeerd en ontspannen voelen. Dat heeft een positief effect op welzijn en gezondheid.”

De Broedplaats: bottom-up, duurzaam en inclusief

Een ontmoetingsplek, een Pop-up Buzz, IT-werkplekken, een fietsenwerkplaats en een moestuin: op de Broedplaats Gooise Meren zijn al heel wat mooie buurtinitiatieven geboren. Wat startte als ‘Elk Goois Matras komt van pas’, een tweedehandswinkel voor nieuwkomers in een oude gymzaal, is ondertussen uitgegroeid tot een succesvolle duurzame ontmoetingsplek. En een serieuze gesprekspartner voor de gemeente.

“Je wordt hier opgenomen in de groep”, zegt Ellen Reitsema, secretaris van de Broedplaats. “We hebben ook oog voor elkaar, zeker voor mensen die extra zorg nodig hebben of zich eenzaam voelen.” De Broedplaats staat in een wijk waar veel mensen met een lage sociaal-economische status wonen, waar relatief veel gezondheidsproblemen zijn en bewoners zich niet altijd veilig voelen. De bezoekers zijn mensen ‘met een verhaal’, met verschillende achtergronden en behoeften en er is speciale aandacht voor nieuwkomers.

Inclusieve samenleving

Vrijwilligers zoals Ellen en Kees Hogenbrink van het coördinatieteam, helpen die bezoekers hun ideeën en initiatieven te ontwikkelen. Ze willen samen hun schouders zetten onder een meer inclusieve samenleving, een schoner milieu en een duurzame economie. Kees: "Statushouders krijgen hulp bij de inrichting van hun huis en het leren van de Nederlandse taal. Ze kunnen stages en leer-werktrajecten volgen. Eenzame buurtbewoners komen weer in contact met andere buurtbewoners. En weer andere mensen worden gecoacht als ze een duurzaam initiatief willen verwezenlijken."

Het gebeurt allemaal op een heel organische, maar ook praktische manier. "Community building' doe je door de energie te volgen en te leren van elkaar. Niet voor, maar mét de bewoners: zorg voor een plek waar ze hun kracht kunnen ontwikkelen. Ophouden met praten, maar gewoon luisteren en je afvragen: Hoe kan ik helpen?" Dat werkt, zegt Ellen: "Je wordt opgenomen in de groep en de mensen hebben hier ook echt plezier; ze kunnen zich opladen." Dat heeft een grote impact, ook op de gezondheid van de bewoners.

Improviseren

Het succes van de Broedplaats heeft volgens Kees te maken met de platte organisatiestructuur: "We werken bottom-up, geven mensen de ruimte en materialen waarmee ze hun initiatieven kunnen uitwerken." Maar eigenlijk is er geen infrastructuur: iedereen is hier gelijkwaardig en vrijwillig aanwezig." Zo kan het voorkomen dat in één ruimte een nieuwkomer als kapper begint, terwijl een andere buurtbewoner op diezelfde plek stofvrij computers wil repareren. Kees: "Dan moet je improviseren."

Het kan daardoor best lastig zijn om van alle bezoekers één groep te maken. Maar dat neemt de impact die de Broedplaats op de buurt heeft niet weg. Iets wat de gemeente ook ziet. Ellen: "Er zijn al verschillende gemeentebambtenaren langs geweest." Ondertussen maakte de Broedplaats ook een jaarverslag, waarin staat wat er met welke mensen en middelen allemaal bereikt is. "We hebben een goede naam opgebouwd en we hebben echt iets op de kaart gezet. Letterlijk ook: er is een overzicht voor geestelijke gezondheidszorg in de Gooise Meren. Daar staan wij ook op!"

"De Broedplaats betekent ontzettend veel voor mij"

"Waar kan ik aan spullen voor mijn woning komen?" vroeg Najjar Fakir drie jaar geleden bij de voedselbank aan Eveline. "Wacht, ik ga je helpen", zei ze. Nog diezelfde avond stonden er mensen met allerlei spullen bij hem voor de deur. Hij kon er zelfs nog andere vluchtelingen mee helpen. En eigenlijk ook de hele wijk: uit dit initiatief ontstond 'Elk Goois matras komt van pas', wat weer het begin was van de Broedplaats Gooise Meren.

Daar heeft Najjar dan ook weer veel aan gehad. In Syrië werkte hij voor een internationale verzekeringsmaatschappij, maar dat soort werk weer oppakken als je de taal nog niet machtig bent, is niet te doen. "Daarom ben ik gaan koken, dat is mijn hobby. Bij de Broedplaats heb ik een wereldbarbecue georganiseerd en gekookt voor het Wereldmuziekfestival." Ondertussen is hij al weer een jaar kok bij de golfvereniging in het Naarderbos. "Doordat ik actief ben gebleven bij de Broedplaats, had ik ook geen gat in mijn cv. En maakte ik me minder zorgen om mijn toekomst in Nederland."

Maar de Broedplaats bracht nog meer: “In het begin kwam ik er bijna elke dag. Om dingen te doen. Voor de afleiding, want ik maakte me grote zorgen om mijn familie en de situatie in Syrië. Dat geeft veel spanning en stress.” Bovendien: “Je komt in een nieuw land en ik wilde in contact komen met mensen en mijn Nederlands oefenen.” En ten slotte, ook andere mensen helpen: “Ik kende een familie waarvan de ouders veel problemen hadden, door wat ze allemaal hadden meegemaakt. Hun zoon trok zich terug en was erg verlegen. Toen heb ik tegen ze gezegd: ‘Kom naar de Broedplaats, om te eten en met ons te praten.’” En nu? Die zoon is nog steeds actief bij ons en we hebben hem echt op zien leven. Zijn vader ook. Hij bleek accountant te zijn en hij helpt nu met de boekhouding.”

Najjar kan maar één conclusie trekken: “De Broedplaats betekent ontzettend veel voor deze mensen én voor mij. Ik ben me hier echt beter gaan voelen.”

“Andere samenwerking met bewoners: dat lukt met de Broedplaats”

Er moest iets gebeuren, zag ook Heleen Pel van de gemeente Gooise Meren. “Een eerste reactie op de veiligheidspeiling en gezondheidspeiling in de wijk Westereng was dat er aanbod moest komen; een buurtpreventieteam of een bewonersenquête. Maar als gemeente zagen we ook andere mogelijkheden: ‘Laten we eerst eens gaan kijken naar datgene wat de wijk zelf al aan kansen biedt om de problemen aan te pakken.’ Zo kwam ik erachter dat er niet alleen een grote welzijnsorganisatie actief is in de wijk, maar ook de Broedplaats.” Wat zou dat buurtinitiatief voor de gemeente kunnen betekenen?

Dit bijvoorbeeld: “Laatst heeft een ex-GGZ-patiënt in het maandelijkse buurtcafé van de Broedplaats op verzoek van haar burens haar boek gepresenteerd. Zo zie je hoe het werkt: er ontstaan prachtige initiatieven doordat er een plek in de directe omgeving is waar mensen zich veilig en ontspannen voelen. Waar ze gewaardeerd worden om wie ze zijn. En als er bezoekers zijn die méér ondersteuning nodig hebben, kunnen die via de Broedplaats uiteindelijk bij de juiste zorg in beeld komen.”

De gemeente koos de Broedplaats als belangrijke samenwerkingspartner in de Westereng. Heleen: “Dat is soms best nog wel lastig om uit te leggen. Veelal vallen we terug op onze vaste subsidiepartners, nu zochten we naar nieuwe bondjes en een andere manier van werken. Wij willen ons als gemeente dichter bij de buurten organiseren en zagen kansen om ons meer te verbinden met maatschappelijke initiatieven van een wijk zelf. De Broedplaats werd ons eigenlijk in de schoot geworpen en daar hebben we dankbaar gebruik van gemaakt. Het betekende voor ons een lichtere manier van sturen met veel oog voor hoe zaken organisch kunnen groeien. Het samenwerken aan meer verbinding in een wijk vraagt tijd en dat is voor bestuurders soms wel eens lastig. De beweging die er gemaakt wordt is moeilijk te plannen en resultaten zijn niet altijd in cijfers uit te drukken. “De pilot-fase is afgerond en we realiseren ons dat deze nieuwe samenwerkingsvormen voor ons van waarde zijn. De volgende stap is hoe we hiermee omgaan in de toekomst. Interessante vraagstukken bij onder meer het ontwikkelen van een omgevingsvisie. Bij de gemeente is in ieder geval duidelijk geworden dat dit initiatief ertoe doet. “We zoeken naar andere samenwerking met bewoners. Naar de stem die je nooit hoort. Dat lukt met de Broedplaats.”

Bereiken en betrekken inwoners met lage SES

Er bestaan grote gezondheidsverschillen in Nederland. Als we niets doen, dan worden deze verschillen alleen maar groter. Over het algemeen geldt dat mensen met een lage sociaal-economische status (SES) vaker een slechte gezondheid hebben dan mensen met een hoge sociaal-economische status. Laagopgeleiden, ouderen en inwoners met een migrantenachtergrond zijn sterk vertegenwoordigd binnen deze groep.

Het bereiken en betrekken van deze groepen in het zorgstelsel draagt bij aan het terugdringen van gezondheidsverschillen. Pharos wil de participatie en eigen rol van laagopgeleiden en migranten in het zorgstelsel versterken. Dat lukt alleen als inwoners in dit proces een rol vervullen. De hoofdrol zelfs.

Inwoners centraal bij aanpak gezondheidsachterstanden

Inwoners staan centraal bij de aanpak van gezondheidsachterstanden. Iedere gemeente betreft inwoners op eigen wijze, afhankelijk van de lokale context en behoeften. Door hen bijvoorbeeld actief te betrekken bij de ontwikkeling van plannen of hen te stimuleren deel te laten nemen aan activiteiten in de buurt. Of activiteiten mogelijk maken met GIDS-gelden. Maar hoe begin je daarmee? Hoe bereik je deze inwoners? En hoe pak je dit samen aan? Pharos biedt praktische handvatten, goede voorbeelden, een training en een checklist die u ondersteunen, stimuleren en inspireren.

Meer over Bereiken en betrekken inwoners vind je op de [Pharos website](#)

Arthur van Schendelstraat 600
2^e etage Utrecht
030 234 98 00
www.pharos.nl

Gezondheid en kwaliteit van zorg voor iedereen